

Jasleen Dhamija, *Living tradition of Iran's crafts*, Teheran 1979, ss. 81, ryc. 126, w tym barwnych 33.

Autor książki, znany historyk rzemiosła hinduskiego, znaczną część życia poświęcił wskrzeszeniu dawnych tradycji ludowych w tkactwie i hafciarstwie swego narodu. Jako profesor na uniwersytecie w Teheranie przeprowadzał także badania nad dawnymi tradycjami irańskiej sztuki zdobniczej. W swej książce podkreśla on żywotność tradycji artystycznych i technicznych dawnej sztuki perskiej na wsi irańskiej, którą zamieszkuje jeszcze ponad 60% ludności tego kraju. Obszerny wstęp ukazuje tradycje rzemieślnicze sięgające co najmniej okresu neolitu. Okres wspaniałego rozkwitu sztuki perskiej, sięgający aż po wiek XVIII, został przedstawiony dość skrótowo. Autor podkreśla upadek rzemiosła artystycznego spowodowany w ubiegłym stuleciu zalewem importów europejskich. Najważniejsza część książki ukazuje odradzanie się rzemiosła ludowego i miejskiego w XX w. Wiele miejsca poświęcono społeczno-gospodarczej organizacji rzemiosła na wsi i jej roli w życiu wspólnoty wiejskiej. Autor przedstawił interesująco rolę niektórych rzemiosł artystycznych w życiu nomadów. Ukazał też rozwój ornamentu na ceramice i naczyniach metalowych. Podobnie jednak jak w pracach o rzemiośle Indii najbardziej interesuje się włókiennictwem: wzorzystym i filcownictwem, tkactwem i hafciarstwem. Poza prostymi technikami najwięcej miejsca poświęca objaśnianiu symboli powtarzających się w ornamentyce. Ta część pracy ma war-

tość także dla historyków włókiennictwa perskiego ostatnich dwóch tysięcy lat, gdyż znaczenie symboli w rytmie ornamentalnym pozostało niezmienione.

I. Turnau